

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): **Andrea LUKOVÁ**

Název práce:

Proměny zápěstí od lidoopů k anatomicky modernímu člověku: komparativní studie karpální oblasti

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě):

RNDr. Vladimír Blažek, CSc.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cíle práce, jak jsou uvedeny na konci Úvodu, byly bezesporu splněny, a to u hlavního tématu komparace anatomických poznatků velmi kvalitně.

(Jen si dovoluji autorce lehce vyčíst, že v cílech práce hovoří autorka o ruce a neupozorňuje, že se bude soustředit na zápěstí a proč, dále že hovoří o porovnání evolučních změn ruky s archeologickými daty, což by byl v plné šíři velmi náročný cíl, ale částečně se o něj pokusila. Jinak řečeno: cíle práce mohly být pregnančněji formulovány.)

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Bakalářská práce je vytvořena podle logického plánu od popisu anatomie zápěstí primátů a člověka (včetně nastínění ontogeneze) přes regulaci manipulativních aktivit ve vztahu k základním strukturám mozku, po charakteristiku lokomoce a nástrojové činnosti. V rámci diskuze se pak opírá o komparaci několika důležitých nálezů kosterních pozůstatků našich předků.

Práce je zpracovaná náročně a pečlivě. Pochopitelně se autorka soustředila především na anatomické aspekty, ale přínosné je, že se věnovala i dalším evolučním kontextům. Pojetí práce a snaha o celostní pohled na problematiku, jak se v evoluci člověka utvářel vztah struktur kostí zápěstí a výroba a používání nástrojů, lze považovat za tvůrčí přístup autorky. Také proporcionalita popisné části a části diskuzní a komparativní je zcela v pořádku. Dokumentace je vkládána přímo do textu a zvyšuje tak přehlednost. Převezaté obrázky však mají rozdílnou kvalitu.

Téměř 130 zahraničních odborných publikací z širokého časového rozpětí (odpovídajícího četnosti a době nálezů) svědčí o pečlivé přípravě. Navíc v textu autorka jasně prokázala porozumění vztahu morfologických struktur a funkcí, ke kterým se vztahují

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je napsána podle standartních pravidel, což se odráží v strukturování textu a grafické úpravě. Vlastní text je pro sledování nespécializovaným čtenářem zřejmě náročný z důvodu potřeby

znalosti odborné anatomické terminologie, ale i tak je obsah srozumitelný. Formulace se odvíjejí od dobré znalosti problematiky (nejedná se tedy jen o poskládání myšlenek z citovaných publikací, ale o vlastní interpretace). Citování zdrojů i přehled použité literatury je zcela v pořádku.

Gramatické chyby a jiné nedostatky v práci více méně nejsou; mohu uvést jen několik drobných připomínek: Nejsem si jist, zda v češtině pro označení oldovanská či acheulenská kultura má být velké „O“ a „A“, jak autorka užívá. Někdy autorka užívá oldovanská jindy oldovanská kultura. V přehledu literatury bych upozornil na tzv. sirotky („zbylé“ řádky“ na další stránce nebo na konci stránky předchozí), dále bývá zvykem označovat známý americký časopis PNAS a nikoliv Pnas apod. Takovéto chybičky však nesnižují kvalitu práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE *(celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):*

Hodnocená bakalářská práce je velmi kvalitní. Studentka prokázala znalost anatomie kostry ruky primátů a člověka, ale také schopnost jejich srovnání včetně možné interpretace vzhledem k prehistorickým nálezům. Nenechala se svést k jednoduché představě postupného vývoje, ale ukázala na základě prostudování bohaté odborné literatury, že ruka člověka a našich předků se vyvíjela mozaikovitě a v souladu se souběžným naplňováním více funkcí. Správně také upozornila na souvislosti s dalšími evolučními změnami, vycházejí od bipedie po změny mozku a jeho činnosti.

Od bakalářské práce není možné očekávat komplexnost pohledů na problematiku. Proto nepovažuji za významný nedostatek skutečnost, že v práci nebyly autorkou dostatečně charakterizovány manipulační a nástrojové aktivity. O značné variabilitě používání předmětů jako nástrojů u primátů v práci hovoří, ale ve vztahu k vývoji homininů zmiňuje pouze využívání kamenné industrie. Pochopitelně i popis stavby mozku byl nuceně stručný, ale vcelku je výstižný (zde jen uvádím, že vyjádření mnohosti výrazem „stovky“ u počtu synapsí v mozkové kůře na str. 16 bych nahradil pojmy „miliardy“ či „trilióny“ či „obrovské množství“ apod.).

Se Závěry práce lze sice plně souhlasit, ale autorka mohla být v nich „odvážnější“ v popisu výsledků komparace konkrétních anatomických a paleoantropologických dat, se kterými jinak v textu detailně pracuje.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ *(jedna až tři):*

Vzhledem k tomu, že nebudu obhajobě přítomen, vzdávám se možnosti dotazů.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA *(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):*

Práci hodnotím jako vynikající, tedy VÝBORNĚ.

Pozn.: Dávám komisi pro obhajoby ke zvážení možnost navrhnout práci k ocenění děkanem.

Datum: 22.5.2018

Podpis: RNDr. Vladimír Blažek, CSc.

Stvrzuji, že autorem posudku je RNDr. Vladimír Blažek, CSc.

25.5.2018 Doc. Petr Lozoviuk, Ph.D.

